

Ilustrační foto

Tisková zpráva o činnosti odboru hygieny práce za II. pololetí roku 2023

Státní zdravotní dozor

V období od 1. 7. 2023 do 31. 12. 2023 bylo pracovníky odboru hygieny práce provedeno celkem **367 kontrol**. Převažovaly plánované kontroly zaměřené na celostátní i krajské prioritní oblasti, další kontroly se týkaly ověřování podmínek vzniku nemocí z povolání, šetření podnětů či kontroly za účelem ověřování údajů v předložených návrzích na kategorizaci prací.

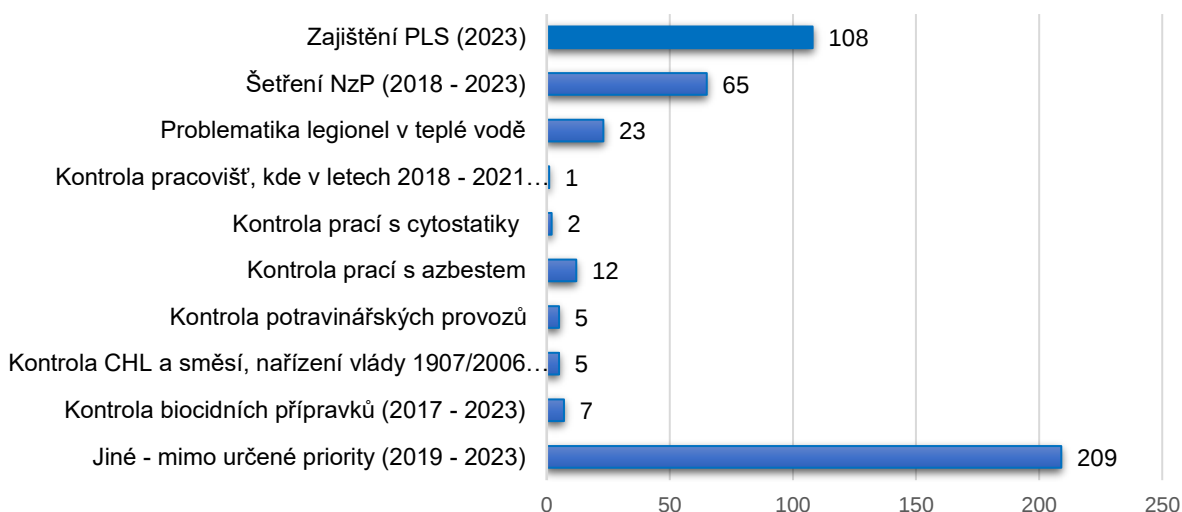
Níže uvedený graf znázorňuje počet provedených kontrol podle druhu kontrol za 2. pololetí roku 2023:

Zdroj: KHS ZK

Kontroly v rámci státního zdravotního dozoru byly zejména orientovány na kontrolu pracovišť, na nichž jsou vykonávány práce, které svým zařazením odpovídají výsledné kategorii druhé a vyšší. Místní šetření byla zaměřena zejména na sledování úrovně faktorů pracovních podmínek, na zajištění ochrany zdraví zaměstnanců a u rizikových prací na snížení míry expozice konkrétním rizikovým faktorům. Kontroly byly provedeny napříč průmyslovými odvětvími od potravinářského průmyslu, přes poskytovatele zdravotních a sociálních služeb až po strojírenský, plastikářský nebo gumářenský průmysl apod.

Počet kontrol podle priorit

Zdroj: KHS ZK

Kontroly byly zaměřeny z části na **zajištění pracovnělékařských služeb** (dále také „PLS“). Z celkového počtu 108 kontrol bylo shledáno, že ve třech případech nebyla zaměstnavatelem zajištěna pracovnělékařská péče dostatečně.

Nemoci z povolání

K ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemoci z povolání bylo provedeno **65 šetření**. Nejvíce šetření (89 %) proběhlo podle kapitoly V. a položky č. 1 Seznamu nemocí z povolání, kde se řadí nemoci přenosné a parazitární (jednalo se výhradně o onemocnění covid-19). Další šetření proběhla podle kapitoly II. a položek č. 9 a č. 10, což jsou onemocnění způsobené jednostrannou nadměrnou zátěží horních končetin (syndrom karpálního tunelu, artrózy drobných kloubů ruky). V souvislosti se zavedením nové položky do seznamu nemocí z povolání (položka č. 11, kapitoly II.) bylo provedeno šetření k ověření podmínek vzniku onemocnění bederní páteře. Šetření proběhla nejčastěji na pracovištích poskytování zdravotních a sociálních služeb, poskytování základního a předškolního vzdělávání, gumárenské výroby a výroby zbraní.

Regionální úkol byl zaměřený na **Problematiku pitné a teplé vody a výskyt *Legionell spp.* v teplé vodě**. Kontroly byly provedeny především na pracovištích s komplikovanějším distribučním systémem teplé vody (členitější budovy, areály s centrálním zásobováním teplé vody), kde teplá voda je vyráběna pro více odběrných míst nebo kde probíhá centrální výroba teplé vody (např. výměňkové stanice). Bylo provedeno 23 kontrol, z nichž byla voda požadované jakosti pouze u 8 odebraných vzorků, u ostatních vzorků byly překročeny limity *Legionella spp.* či počty kolonií při 36°C.

Kontrola pracovišť, kde v letech 2018 až 2021 OOVZ ověřoval podmínky vzniku nemocí z povolání. Státní zdravotní dozor byl zaměřen na kontrolu zavedených opatření zaměstnavateli spočívajících v odstranění či minimalizaci kauzálního rizikového faktoru onemocnění. Cílem bylo snížit potenciální riziko vzniku dalších nemocí z povolání. Jednalo se především o kontrolu opatření s ohledem na vznik kožních alergických onemocnění. Zaměstnavatelé se zaměřili na používání vhodných OOPP, zásady správné hygienické péče o kůži rukou, vytvoření bezpečného pracovního stereotypu a další.

Kontrola prací s cytostatiky byla zaměřená na plnění povinností zaměstnavatele zajistit opatření k ochraně zdraví zaměstnanců při expozici cytostatikům, a to konkrétně v Kroměřížské nemocnici a.s. a v Krajské nemocnici T. Bati, a.s. ve Zlíne.

Cílem **kontroly prací s azbestem** bylo plněním povinností zaměstnavatele ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví, že budou vykonávány takové práce, při nichž jsou nebo mohou být

zaměstnanci exponování azbestu (§ 41 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění) a dále povinnosti zaměstnavatele zajistit minimální opatření k ochraně zdraví.

Dále pokračovaly i **kontroly potravinářských provozů z hlediska hygieny práce** v rámci celostátní priority. Kontroly byly provedeny především v prodejnách potravin, v pekárnách a dalších potravinářských provozovnách, s cílem zaměřit se především na ergonomii pracovního místa, vyhovující sanitární a pomocná zařízení a zajištění plnění pracovnělékařských služeb.

Kontrola **chemických látek a směsí, nařízení vlády 1907/2006 (REACH)** byla zaměřena na povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH). Kontrolováni byli také výrobci, dovozci, následní uživatelé, distributoři a dodavatelé chemických látek.

Pokračovaly také **kontroly biocidních přípravků** u výrobců, prodejců, včetně internetového prodeje i uživatelů. Cílem kontrol bylo ověřit, zda jsou biocidní přípravky dodávány na trh v souladu s platnou legislativou a zda jsou řádně označeny obaly. U uživatelů bylo navíc kontrolováno, zda jsou dané biocidní přípravky používány v souladu s příslušným typem použití.

Na základě doručených **podnětů** bylo provedeno **8 kontrol**. Největší podíl šetřených podnětů se týkal neoprávněné práce s azbestem, nebo nevyhovujícího sanitárního zařízení pro zaměstnance, či nevyhovujících pracovních podmínek, včetně mikroklimatických podmínek na pracovišti. Některé podněty poukazovaly plíseň, nedodržování BOZP na pracovišti či hluk, a to jak v pracovním prostředí, tak i v komunálním prostředí.

Za nesplnění povinností, stanovených předpisy v oblasti ochrany zdraví při práci, bylo ve druhé polovině roku 2023 uděleno celkem **8 sankcí** v souhrnné výši **32 000,- Kč**. Dvě pokuty byly uděleny na základě šetření podnětu a 6 pokut bylo uděleno na základě zjištění při plánovaném státním zdravotním dozoru, a to jak u neohlášených kontrol, tak i u předem ohlášených kontrol. Sankce byly uloženy za nesplnění povinnosti ke kategorizaci prací, neprovádění preventivních prohlídek zaměstnanců a neoprávněnou manipulaci s azbestem, včetně vymezení kontrolovaného pásma.

Preventivní dozor

V roce 2023 bylo celkem vydáno **1 809 závazných stanovisek a vyjádření** podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění. Stanoviska byla vydávána pro jednotlivé stupně stavebního řízení. V celkovém počtu jsou zahrnuta i vyjádření k hlášení prací s azbestem, vyjádření k bezpečnostním programům a bezpečnostním zprávám, vyjádření k základnovým stanicím mobilních operátorů, vyjádření k žádostem podle zákona č. 106/1996 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, dále vyjádření ke kategorii práce 1 a 2, vyjádření k prevenci závažných havárií, vyjádření k dokumentacím EIA, ke zjišťovacím řízením, vyjádření k podnětům aj.

Vydáno bylo 132 rozhodnutí podle zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, která se týkala zejména zařazení prací do kategorií a rozhodnutí ke stanovení provádění následných lékařských prohlídek.

V listopadu 2023 bylo ve sbírce zákonů vyhlášeno nařízení vlády č. 330/2023 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, v platném znění. Účinnost novely je od 1. ledna 2024 a z pohledu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se dotkne velké části zaměstnavatelů.

Ve Zlíně, dne 31. 1. 2024

Zpracovala: Ing. Pavlína Pencová, ředitel odboru hygieny práce a kolektiv pracovníků odboru